

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne (kustantajan versio). Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat saattavat poiketa alkuperäisestä julkaisusta.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Kangastie, H. & Uusiautti, S. 2020. Vahvuuksista voimaa uusille uravalinnoille Lapissa. Lapin Kansa 28.9.2020, 35.

Vahvuuksista voimaa uusille uravalinnoille Lapissa

NÄKÖKULMA

Helena Kangastie ja Satu Uusiautti

Koronan mukanaan tuomat vaikutukset ja seuraukset kohdentuvat erityisen raskaasti Lapin alueen elinkeinoihin. Ilman pandemiaakin työelämän viimeaikainen kehitys haastaa sekä työssäkäyviä että työttömiä tarkastelemaan osaamistaan uusin silmin. Samoin se haastaa koulutusinstituutit tarkastelemaan koulutuksiaan ja tutkintojaan. Kehitys haastaa myös tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen sisältöä ja tarjontaa.

Urapolut eivät ole enää samalla tavalla ennalta määriteltyjä kuin ennen ja työn sisällöt ja työn tekemisen tavat muuttuvat.

Korkeakoulututkinto antaa valmiudet oman alan syvälliseen tarkasteluun, mutta silti huomattavan suuri osa oppimisesta tapahtuu tutkinnon suorittamisen jälkeen.

Korkeakouluissa jatkuvan oppimisen joustavia ratkaisuja kehitetään ja laajennetaan vastaamaan myös näihin tarpeisiin. Tutkintokoulutuksen aikaista oppimista on niin ikään tarkasteltava kriittisesti tämän päivän osaamisvaatimukset huomioiden.

TUTKIMUSTEN mukaan korkeakouluopiskelijoiden kyvyt analysoida kokemuksiaan ja vahvuksiin suhteessa tulevaisuuden työelämän mahdollisuuksien kartoittamiseen vaihtelevat suuresti. Samalla ennustetaan, että tulevaisuuden työpaikat rakentuvat pitkälti työntekijöiden näköisiksi: omat vahvuutensa tunnistava korkeakoulusta valmistuva opiskelija on menestyksenkäs työntekijä muuttuvilla työmarkkinoilla.

Tekemämme kysely Lapin yliopistosta ja ammattikorkeakoulusta (amk) valmistuneille osoitti, että valmistuneet kaipasivat lisäohjausta myös omien vahvuksiensa tunnistamisessa ja hyödyntämisessä. Kysymys on oleellinen ainakin seuraavasta syystä: vahvuuksilla on selkeä yhteys yksilön hyvinvointiin ja kykyyn valita myönteisiä toimintastrategioita epävarmuuden sävyttämässä tilanteissa tai vastoinkäymisissä (kuten vaikkapa COVID-19-pandemian aiheuttamat akuutit kriisit ja muutokset).

Kysely toi esille myös sen, että vahvuusperustaista ohjausta odotetaan usealta eri taholta myös työelämältä. Miten työelämässä voi oppia tunnistamaan vahvuksiensa ja miten niitä voi parhaalla mahdollisella tavalla hyödyntää työn tekemisessä?

PARHAIMMILLAAN vahvuusperustainen ohjaus vastaa sekä työllistymisen että itsensä toteuttamisen tarpeisiin palvelen siten sekä yksilöä että laajemmin lappilaista ekosysteemiä.

Lapin yliopiston ja amk:n (Lapin korkeakoulu-yhteisö, LUC) yksi yhteistyön muoto on kehittää vahvuusperustaista tulevaisuussuuntautunutta ohjausta, jossa opiskelijoiden kykyä tunnistaa ja hyödyntää omia vahvuksiensa edistämään paitsi opintojen aikana myös oman työllistymisen ja tulevaisuuden suunnittelussa. Avainsanoja korkeakoulu-yhteisön kehittämistyössä ovat opiskelijälähtöisyys ja hyvinvointi.

Lapin korkeakoulu-yhteisön Vahvuusperustaisen tulevaisuusohjauksen kehittämishankeessa (VAHTO) pilotoidaan ohjaustyökaluja opintopolon eri vaiheissa, opintoihin hakeutumisesta aina oppinnäytetöiden ja työllistymisen suunnitteluun. Pilotoina ovat

pääasiassa korkeakoulujen opettajat ja ohjaajat yhteistyössä opiskelijoiden ja vastavalmistuneiden kanssa. Mukana pilotoinnissa on myös alueen muita tieto-, neuvonta- ja ohjaustyötä (TNO) tekeviä esimerkiksi TE-hallinnosta, Ohjaamosta ja Osaamosta.

Kehittämistyössä on huomioitu myös työelämäyhteydet ja opiskelijoiden harjoittelupaikat. Tavoitteena on yhdessä tuotettu Vahvuusperustaisen tulevaisuusohjauksen malli, joka auttaa opiskelijoita löytämään kukoistamisensa väylän sekä mielekkäitä ja sujuvia urapolkuja.

VAHVUUSPERUSTAISUUDEN merkitys nousee esiin erityisesti epävarmuutta sisältävissä tilanteissa kykyä ponnistaa kohti uutta, ajatella luovasti ja nähdä mahdollisuuksia.

Jos kykenemme lisäämään korkeakouluopiskelijoidemme positiivista psykologista pääomaa, annamme heille mahdollisuuden tarttua tulevaisuuden työelämään toiveikkain, joustavin mielin. Muuttuvassa ajassa inhimillinen ja vastuullinen korkeakoulu-yhteisö, joka vastaa yksilöiden ja alueen tarpeisiin, voi parhaimmillaan edistää yleistä myönteistä asennetta ja tulevaisuususkoa.

Vuorovaikutus maakunnassa toimivien tahojen kanssa on oleellista. Vahvuusperustaisuudessa nousee siten esiin myös Lapin kukoistaminen. Tämä on keskeinen tavoite myös korkeakoulu-yhteisölle, joka toimillaan edistää alueellaan avoimuutta ja vaikuttavuutta.

Kirjoittajat työskentelevät Lapin korkeakoulu-yhteisössä (LUC), Kangastie Lapin amk:n TKI-toiminnan ja opetuksen erityisasiantuntijana ja Uusiautti Lapin yliopiston koulutusvararehtorina ja professorina.